

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž-Us 42/2020-4

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Ranka Marijana, kao predsjednika vijeća, te Ileana Vinja i Melite Božičević-Grbić, kao članica vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijalistice Maje Ivanović Stilinović, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv optuženog Z. M. i drugih, zbog kaznenog djela iz članka 329. stavka 1. točke 4. u vezi s člankom 246. stavicima 1. i 2. i drugih Kaznenog zakona („Narodne novine” broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. - ispravak, dalje: KZ/11.), odlučujući o žalbi branitelja optuženika odvjetnika V. M. podnesenoj protiv rješenja Županijskog suda u Osijeku od 7. veljače 2020. broj Kv I-Us-5/2020-3 (K-Us-9/2019.), u sjednici održanoj 18. lipnja 2020.,

r i j e š i o j e:

Žalba branitelja optuženog Z. M., odvjetnika V. M. odbija se kao neosnovana.

Obrazloženje

Pobijanim rješenjem, na temelju članka 402. stavaka 3. i 4. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19., dalje: ZKP/08.), odlučeno je da će se optuženom Z. M. suditi u odsutnosti u kaznenom postupku koji se protiv njega vodi zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. stavka 1. točke 4. u vezi s člankom 246. stavicima 1. i 2. i drugih KZ/11.

Protiv tog rješenja žali se branitelj optuženika V. M., odvjetnik iz Z., bez uvodne naznake žalbenih osnova, a s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske pobijano rješenje ukine i predmet uputi na ponovno odlučivanje.

Prije održavanja sjednice vijeća spis je, na temelju članka 495. u vezi s člankom 474. stavkom 1. ZKP/08., dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba nije osnovana.

Suprotno tvrdnji žalbe, pravilan je zaključak suda prvog stupnja da su u konkretnom slučaju ostvarene sve zakonske pretpostavke da se kazneni postupak protiv optuženog Z. M. provede u njegovoj odsutnosti.

Iako izrijekom ne navodi bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 2. ZKP/08., tvrdnjom da je u donošenju pobijane odluke sudjelovao sudac koji je sukladno odredbi članka 32. stavka 1. točke 4. ZKP/08. morao biti isključen iz suđenja, žalitelj zapravo ukazuje na ostvarenje iste. Međutim, okolnost da je sudac D. K. sudjelovao kao član optužnog vijeća koje je rješenjem od 4. listopada 2019. broj Kov-3/2019. potvrdilo optužnicu u kaznenom predmetu koji je spojen ovom kaznenom postupku, ne predstavlja zapreku da isti sudac, sada kao član izvanraspravnog vijeća, sudjeluje u donošenju pobijane odluke. Naime, isključenje od obavljanja sudačke dužnosti zbog razloga predviđenih člankom 32. stavkom 1. točkom 4. ZKP/08. priječi da sudac koji je odlučivao o potvrđivanju optužnice sudi o meritumu stvari, no ne predstavlja zapreku za sudjelovanje tog suca u donošenju drugih procesnih odluka tijekom kaznenog postupka, pa tako ni u radu izvanraspravnog vijeća koje odlučuje hoće li se određenom optuženiku suditi u njegovoj nenazočnosti. Uostalom, za dodati je da u situaciji kada je prijedlog za suđenje u odsutnosti istaknut u optužnici, sukladno članku 354. ZKP/08., optužno je vijeće dužno odlučiti kako o osnovanosti odluke, tako i o tom prijedlogu državnog odvjetnika. Imajući u vidu sve izloženo, pobijanim rješenjem ova postupovna povreda nije ostvarena.

Neosnovano, nadalje, žalitelj ističe da je prvostupanjskom odlukom ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 6. ZKP/08. tvrdnjom da je rješenje donio sud koji nije mogao odlučivati o ovoj pravnoj stvari, jer "jurisdikcija – apsolutna nadležnost je pretpostavka stvarne nadležnosti". U tom smislu, pozivom na odredbu članka 18. stavka 7. u vezi s člankom 14. stavkom 1. KZ/11., a obzirom na to da smatra da je kazneno djelo iz članka 246. stavka 2. KZ/11., koje je optuženiku inkriminirano optužnicom Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu od 20. veljače 2019. broj K-DO-212/17., počinjeno u cijelosti na teritoriju Republike Austrije, gdje da je nastupila i posljedica inkriminiranog postupanja optuženika, žalitelj tvrdi da ovaj kazneni postupak nije moguće voditi u Republici Hrvatskoj jer se optuženik ne nalazi na njenom teritoriju.

Međutim, žalitelj pri tome ispušta iz vida da je o ovom pitanju već pravomoćno odlučeno rješenjem optužnog vijeća Županijskog suda u Osijeku od 4. listopada 2019. broj Kov-3/2019-18 kojim je potvrđena ranije citirana optužnica. Argumentacija prvostupanjskog suda izložena u tom pravomoćnom rješenju osnovano se oslanja na odredbu članka 9. KZ/11. prema kojoj je kazneno djelo počinjeno u mjestu gdje je počinitelj radio ili bio dužan raditi i u mjestu gdje je u cijelosti ili djelomično nastupila posljedica iz zakonskog opisa djela ili je prema počiniteljevoj zamisli trebala nastupiti. Imajući u vidu da je oštećenik pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u Z., gdje obavlja svoje poslovanje, to je posljedica djelovanja optuženika koja se, sukladno inkriminaciji, očituje u umanjenju imovine oštećenika, svakako nastupila u Republici Hrvatskoj. Obzirom na to da je o tom pitanju, kao što je izloženo, prvostupanjski sud odlučio rješenjem o potvrđivanju optužnice, nakon čega je rješenjem o spajanju, postupak koji se vodio povodom te optužnice, spojen ovom kaznenom postupku, to nije bilo potrebe pobijanim rješenjem kojim je odlučeno o procesnom pitanju suđenja optuženiku u njegovoj odsutnosti, ponovno obrazlagati mogućnosti primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske, koju neosnovano spori žalitelj.

Stoga, protivno navodu žalbe, pobijanim rješenjem nije ostvarena ni bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 1. točke 6. ZKP/08. budući da je isto donio sud koji je o ovoj pravnoj stvari bio stvarno nadležan odlučivati.

Nastavno tome, obrazloženje pobijanog rješenja sadrži jasne, detaljne i razumljive razloge o svim odlučnim činjenicama, koji razlozi nisu međusobno proturječni niti su proturječni izreci prvostupanjskog rješenja, a temeljem kojih se pravilnost odluke može s uspjehom ispitati. Stoga ovaj drugostupanjski sud ne nalazi ni ostvarenje povrede iz članka 468. stavka 1. točke 11. ZKP/08. na koju žalitelj upire tvrdnjom da je "obrazloženje suda paušalno i neosnovano te se ne da ispitati".

Nadalje, pobijanim rješenjem, odnosno postupkom koji je prethodio donošenju istog, nije počinjena ni bitna povreda odredaba kaznenog postupka iz članka 468. stavka 2. ZKP/08., kako neosnovano tvrdi žalitelj. Naime, okolnost što mišljenje tužitelja o suđenju u odsutnosti (podnesak državnog odvjetnika od 20. siječnja 2020. broj K-Us-342/15) nije dostavljeno optuženiku i njegovom branitelju, ne predstavlja tešku povredu prava na pravično suđenje zajamčeno Ustavom i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Naime, prije svega, žalitelj nije u pravu kada ističe da je mišljenje tužitelja "od odlučnog tj. presudnog značaja za odluku suda iz izreke pobijanog rješenja", budući da, suprotno tvrdnji žalitelja, sadržaj tog mišljenja, sukladno članku 402. stavku 4. rečenici 2. ZKP/08., može utjecati samo na suspenzivno djelovanje eventualno podnesene žalbe i time na trenutak izvršnosti odluke o suđenju u odsutnosti. Mišljenje državnog odvjetnika uopće ne obvezuje sud koji o tome samostalno odlučuje. Osim toga, pravo je obrane da tijekom cijelog kaznenog postupka vrši uvid u spis predmeta, pa imajući u vidu okolnost da je predmetno mišljenje dostavljeno dva tjedna prije donošenja pobijane odluke, obrana je, ako je to smatrala potrebnim, imala prilike i mogućnosti upoznati se sa sadržajem istog. Konačno, ovdje se ne radi o utvrđivanju prava ili obveze presudom kojoj nužno mora prethoditi kontradiktoran postupak, već o donošenju odluke glede osiguranja procesnih pretpostavki za održavanje rasprave, u odnosu na koju zakon čak ne propisuje obvezu održavanja stranačke sjednice izvanraspravnog vijeća.

Stoga, po ocjeni ovog drugostupanjskog suda, time što branitelju optuženika nije dostavljeno mišljenje državnog odvjetnika o ostvarenju uvjeta da se optuženiku sudi u njegovoj odsutnosti, ne predstavlja žalbom istaknutu povredu prava na obranu, kao bitnog jamca pravičnosti postupka, koja se uostalom procjenjuje u odnosu na postupak u cjelini. Ovo osobito kada se ima u vidu odredba članka 497. stavka 3. ZKP/08. koja jamči obnovu kaznenog postupka osobi koja je osuđena u odsutnosti, kada, uz ispunjenje tom odredbom traženih pretpostavki, nastupi mogućnost da joj se ponovno sudi u njezinoj prisutnosti.

Slijedom svega do sada rečenog, protivno navodima žalbe, pobijanim rješenjem nije ostvarena niti jedna od žalbom istaknutih povreda iz članka 468. ZKP/08., a niti koja druga na koju, na temelju članka 494. stavka 4. ZKP/08., ovaj drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti.

Pobijajući činjenična utvrđenja prvostupanjskog suda žalitelj ističe da se odredba članka 402. ZKP/08. nalazi u Glavi XXI. ZKP/08. koja normira raspravni stadij kaznenog

postupka i to dijelu 3. koji nosi naziv "Pretpostavke za održavanje rasprave", dok da s druge strane optuženik uopće nije pozvan na raspravu, zbog čega očito smatra da nije ispunjen jedan od uvjeta da se optuženiku sudi u njegovoj odsutnosti.

Međutim, pravilno prvostupanjski sud utvrđuje da činjenica što je za optuženim Z. M. raspisana međunarodna tjeralica te izdan europski uhiđbeni nalog, po kojima on nije uhićen ni izručen Republici Hrvatskoj, jasno ukazuje da ovaj optuženik nije dostižan državnim tijelima Republike Hrvatske. Uostalom, sam žalitelj prethodno u žalbi ističe notornom "činjenicu da je okr. Z.M. početkom lipnja 2018. godine napustio teritorij RH i otišao u BiH u kojoj se otad nalazi i iz koje nije izručen RH, slijedom čega isti on navedenog datuma nije dostupan tijelima kaznenog progona...". Kod takvog stanja stvari, očito je da optuženik nije dostižan hrvatskim državnim tijelima, dok činjenica uručenja poziva na raspravu ne predstavlja preduvjet odluci o suđenju optuženiku u njegovoj odsutnosti, posebno kada se ima u vidu ranije citirana odredba članka 354. ZKP/08. sukladno kojoj ova odluka može biti donesena još u stadiju potvrđivanja optužnice.

Nadalje, potpuno neosnovano žalitelj pobija prvostupanjsku odluku navodom da prvostupanjski sud nije ispitao mogućnost suđenja u stranoj državi, dok da navedeno predstavlja odlučnu činjenicu o kojoj ovisi mogućnost da mu se u Hrvatskoj sudi u odsutnosti.

Pozivanje žalitelja na odredbu članka 64. Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima („Narodne novine“, broj: 178/04., dalje: ZOMP), u ovoj je pravnoj situaciji potpuno promašeno. Naime, citirana odredba ZOMP-a odnosi se na vođenje kaznenog postupka u tuzemstvu kada je postupak preuzet po zamolbi stranog pravosudnog tijela, dok je pitanje ustupanja kaznenog postupka stranoj državi regulirano odredbom članka 65. ZOMP-a i odnosi se na situaciju kada stranac s prebivalištem u stranoj državi počini kazneno djelo na području Republike Hrvatske, time da se, sukladno članku 67. stavku 2. ZOMP-a, mogućnost ustupa kaznenog progona u toj situaciji uvjetuje prijedlogom državnog odvjetnika, koji ovdje očito izostaje.

Postojanje važnih razloga, koje je valjano obrazloženo prvostupanjskim rješenjem, žalbom okrivljenika ne dovodi se u pitanje.

Slijedom svega ranije izloženog, a kako navodima žalbe nije dovedena u sumnju osnovanost i zakonitost pobijane odluke, trebalo je na temelju odredbe članka 494. stavka 3. točke 2. ZKP/08., odlučiti kao u izreci ovog rješenja.

Zagreb, 18. lipnja 2020.

Predsjednik vijeća:
Ranko Marijan, v.r.